

HÍRLEVÉL

I. évfolyam 9. szám

KLÍMAVÉDELEM TOLNA MEGYÉBEN

2017/9

TOLNA MEGYEI KLÍMASTRATÉGIA

Az idei év elején indult a Tolna Megyei Klímastratégia kidolgozásával kapcsolatos munka. A stratégiát a Tolna Megyei Önkormányzat megbízásából a Dipol Humánpolitikai Intézet készítette. A stratégia legfőbb célkitűzése, hogy elkészüljön egy átfogó dokumentum, mely segíti a Tolna megyei településeket, vállalkozásokat, civil szervezeteket és a lakosságot az üvegházhatású gáz kibocsátás csökkentésében, továbbá, hogy lefedtesse azokat az irányvonalakat és célokat, amelyek megvalósításával az éghajlatváltozás káros hatásai hosszútávon mérsékelhetőek.

Előző hírleveleinkben Tolna megye üvegházhatású gáz kibocsátásának helyzetértékelését és a kibocsátások csökkentésére megfogalmazott célkitűzéseket, illetve a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodási irányokat mutattuk be. Most röviden ismertetjük, hogy milyenek a Tolna megyei lakosság klímaváltozással kapcsolatos ismeretei, és milyen célokat fogalmaz meg a készülő klímastratégia ezzel kapcsolatban.

[A Tolna Megyei Klímastratégia társadalmi egyeztetési változata elérhető a Tolna Megyei Önkormányzat honlapján.](#)

TOLNA MEGYE SZEMLELETFORMÁLÁS HELYZETÉRTÉKELÉSE

Az elmúlt évek során hazánkban számos térségi szintű összehasonlító elemzés készült, a lakosság klímaattitűdjére és a klímaváltozás érzékelésére vonatkozóan. Az eredmények szerint a klímaváltozással kapcsolatos problémakör országosan viszonylag széles körben ismert, a magyar társadalom jelentős része a jelenség súlyosbodásáért felelős okokkal és a kedvezőtlen hatásokkal is tisztában van.

Tolna megyében a Zöldtárs Környezetvédelmi Közhasznú Alapítvány iskolai, lakossági és településvezetői szinten készített attitűdvizsgálatot. A felmérés eredményei alapján a klímaváltozáshoz való hozzáállást, és az egyéni felelősség elfogadását értékelték. A megkérdezettek közül senki nem volt, aki ne hallott volna már a klímaváltozásról, sőt 77 %-uk komoly problémának tartja. Ez valószínűleg annak is köszönhető, hogy a Tolna megyei települési önkormányzatok többsége régóta elkötelezett a környezet- és klímatudatos településirányítás és szemléletformálás irányába. 2009. óta számtalan környezet-és klímatudatos projekt és rendezvény valósult meg Tolna megyében. Az adatokból kiderül továbbá, hogy bár a lakosság kétharmada komoly problémának tartja a klímaváltozást, 66%-uk nem érzi azt saját dilemmájának, inkább úgy gondolja, jelenleg nem kell vele foglalkozni, ez mások gondja.

A felmérés rámutat arra, hogy a lakosság nagy része azokat a problémákat érzékeli a legjelentősebbnek (pl. UV sugárzás, hőhullámok gyakoriságának növekedése), melyeket a saját bőrén is érez. Ez megerősíti azt a gondolatot, miszerint a természettől elszakadt, az épített környezet megvédő erejében bízó lakosok nem érzékelik, és nem értik, hogy az élelmiszerek ára, elérhetősége, illetve nem utolsó sorban minősége nagymértékben függ a termőterületek állapotától, és a helyi időjárástól, holott Tolna megye érintettsége az aszály, valamint a helyi vízkárok vonatkozásában egyaránt jelentős.

A TOLNA MEGYEI KLÍMASTRATÉGIA SZEMLÉLETFORMÁLÁSI CÉLKITŰZÉSEI

A megfogalmazott intézkedések sikere, illetve hosszú távú fenntarthatósága szempontjából különösen fontos az adott célcsoportok eredményes megszólítása annak érdekében, hogy a klímastratégiában meghatározott célokat megértsék, azok beépüljenek a mindennapi életükbe. Ennek megvalósításához olyan szemléletformálási célokat kell meghatározni, melyek jól körülhatárolható módon lefektetik azokat az intézkedési javaslatokat, melyekkel a legkönnyebben és leggyorsabban lehet átadni a klímatudatos szemléletet.

A klímaváltozással kapcsolatos attitűdvizsgálatok eredményei szerint a megye lakossága ugyan nagyjából tisztában van az éghajlatváltozás fogalmával és az annak tulajdonítható kedvezőtlen hatásokkal, ugyanakkor kevésbé tájékozott a folyamat megelőzését és mindenekelőtt az ahhoz való alkalmazkodást szolgáló lehetőségekkel. Szintén fontos körülmény, hogy a lakosság jelentős része a kormánytól, hivataloktól, tehát mindenképpen egy számára is ismert intézménytől vár elsősorban iránymutatást a klímaváltozással kapcsolatos kérdésekben. Ennek fényében a klímastratégia horizontális szemléletformálási célként a klímaváltozás mérséklését és ahhoz való alkalmazkodást szolgáló egyéni cselekvési lehetőségek széleskörű megismerését lehetővé tevő keretfeltételek megteremtését tűzi ki, amelynek elérését az alábbiakban felsorolt és vázolt szemléletformálási átfogó célkitűzésekkel kívánja megvalósítani:

- **Klímatudatos fogyasztói magatartás erősítése:** Mivel a természeti erőforrásokat tudatosan hasznosító gazdasági és társadalmi struktúrák kialakulásához a fenntartható fejlődés alapelveinek társadalmi normává kell válniuk, olyan célzott szemléletformálási intézkedéseket kell megtervezni és végrehajtani, amelyeket a megyében élők, kis odafigyeléssel, sok esetben ráfordítás nélkül, alkalmazni tudnak a mindennapi életük során. Ezért a szemléletformálási tevékenység során kiemelt témaként kell kezelni a tudatosabb energiahasználatot, a lakások korszerűsítésére vonatkozó információk biztosítását és ösztönzését, a gépkocsi használat mérséklését, a hulladék mennyiségének csökkentését.
- **A helyi adaptációs ismeretek és tudás bővítése:** Az alkalmazkodási technikák kidolgozása és végrehajtása csak klímatudatos gondolkodással, oktatással és a szereplők egyéni felelősségének fontosságára való felhívással érheti el a célját. Ezért területspecifikus – a domb- és síkvidéki területek eltérő problémáit figyelembe vevő – alkalmazkodási lehetőségeket kell előtérbe helyezni.
- **Az ÜHG kibocsátás csökkentését célzó szemléletformálási akciók:** A szemléletformálási intézkedés keretében cél a lakossági, gazdasági, vállalkozói, intézményi szféra energiahatékonysági beruházásainak ösztönzése, valamint az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházások eredményeinek nyilvánossá tétele, folyamatos nyomon követése, illetve az összegyűjtésre kerülő adatok felhasználásával egy adatbázis létrehozása.
- **Megyei Önkormányzat klímatudatos szakmai és lakossági kommunikációjának erősítése:** A Tolna Megyei Önkormányzat fontosnak tartja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, a kockázat megelőzés és kezelés előmozdítását, valamint a klímaváltozás negatív hatásainak enyhítését segítő tevékenységek fejlesztését. Különösen fontos, hogy a Megyei Önkormányzat jó példát mutatva információval lássa el a megyei célcsoportokat, szakmailag összefogja és koordinálja a megyei szintű klímatudatos intézkedéseket, programokat, cselekvési terveket.